

CODE OF CONDUCT

Code of Conduct Tedarikçiler ve iş ortakları için

İÇİNDEKİLER

Önsöz	3
1. Amaç ve kapsam	4
2. Temel sürdürülebilirlik gereklilikleri	5
3. Çevre koruma alanındaki sürdürülebilirlik gereklilikleri	6
4. Çalışanların işçi hakları ve insan hakları alanındaki sürdürülebilirlik gereklilikleri	8
5. Kurumsal etik alanındaki sürdürülebilirlik gereklilikleri	12
6. Sorumlu tedarik zincirleri için sürdürülebilirlik gereklilikleri	14
7. Sürdürülebilirlik gerekliliklerine uygunluğun MAN tarafından kontrolü	15
8. Hatalı davranışların bildirilmesi	17
İletişim	18

ÖNSÖZ

İşleri sorumluluk bilinciyle yürütmek MAN için en yüksek önceliğe sahiptir. Bu nedenle MAN, çalışanlara yönelik Code of Conduct (MAN Code of Conduct) kapsamında etik davranışlara ilişkin bağlayıcı rehberler belirlemiştir. MAN Code of Conduct, hiyerarşi düzeylerinden ve görevlerinden bağımsız olarak tüm MAN çalışanları için geçerlidir. Sürdürülebilirliğin bir zorunluluk olduğunu benimsemiş olan MAN, ticari faaliyetleriyle bağlantılı ekonomik, ekolojik ve sosyal etkiler ile ilgili sahip olduğu sorumluluğun bilincindedir.

Bu yaklaşımı başta insan hakları, iş sağlığı ve güvenliği, vergi ve ticaret düzenlemelerine uyum, çevre koruma ve yolsuzlukla mücadele alanları olmak üzere tedarikçilerimizden ve iş ortaklarımızdan da bekliyoruz. MAN'ın tedarikçileri ve iş ortakları, şirketler topluluğumuzun ticari başarısında kilit bir rol oynamaktadır. MAN, karşılıklı fayda sağlayacak kalıcı iş ilişkileri inşa etmek üzere tedarikçileri ve iş ortaklarıyla yakın iş birliğini sürdürmek için çalışmaktadır.

MAN, ortaklığa dayalı bu işbirliği ruhu çerçevesinde bu gerekliliklerin hayata geçirilmesinde tedarikçilerine ve iş ortaklarına, örneğin uygulamalı eğitimler vererek, destek sunmaktadır. Tüm tedarikçilerin ve iş ortaklarının bu tekliflerden ve bilgi kaynaklarından aktif olarak faydalanmaları tavsiye edilir.

Aşağıdaki gereklilikler, MAN'ın kurumsal faaliyetlerdeki tutum ve davranışları bağlamında tedarikçilerinden ve iş ortaklarından neler beklediğini ifade etmekte ve sorumluluk bilincinin olduğu, başarılı ticari ilişkilerin sürdürülebilmesi için temel teşkil etmektedir.

Bu davranış kuralları kapsamında **“MAN”** veya **“biz”** duruma göre MAN Truck & Bus SE veya doğrudan veya dolaylı bir MAN Truck & Bus SE bağlı şirketi veya MAN Finance and Holding S.A. (MFH) ve şimdi veya gelecekte MFH kontrolü altında olacak tüm şirketler anlamına gelmektedir. “Kontrol”, oy haklarının yüzde ellisinden (%50) fazlasına sahip olmak ya da doğrudan veya dolaylı olarak kontrol etmek ya da bir şirketin veya başka bir kuruluşun yönetimini veya politikalarını belirleme yetkisine sahip olmak ya da oy hakkı olan menkul kıymetlerin mülkiyeti yoluyla, sözleşmeye dayalı olarak veya başka bir şekilde karar alınmasına neden olmak anlamına gelmektedir.

1. AMAÇ VE KAPSAM

MAN, Tedarikçilere ve İş Ortaklarına yönelik bu Code of Conduct belgesinde (bundan sonra “Code of Conduct” olarak anılacaktır), MAN’ın sürdürülebilirlik konusundaki yaklaşımının yanı sıra tedarikçilerinden ve iş ortaklarından bu konudaki beklentilerini ve taleplerini (bundan sonra “sürdürülebilirlik gereklilikleri” olarak anılacaktır) de düzenlemiştir.

Sürdürülebilirlik; insan haklarına saygıyı, çevrenin korunmasını, etik ve yasal faaliyet göstermeyi ve hammadde sorumluluk bilinciyle tedarik edilmesini kapsar.

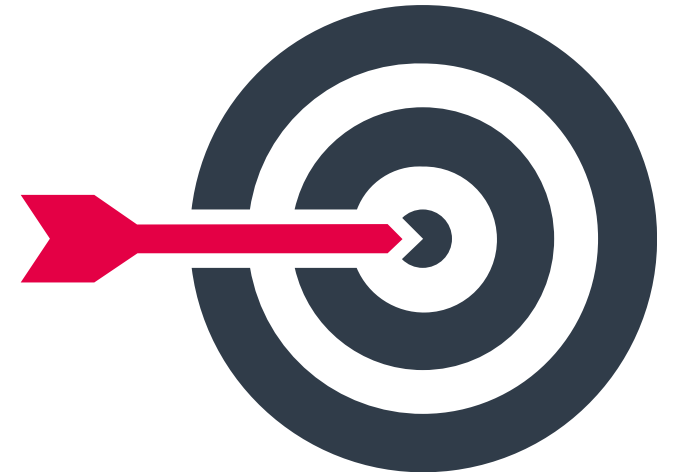
Code of Conduct, tüm tedarikçilerin (MAN’a mal, malzeme veya hizmet sağlayan tüm sözleşmeli ortaklar) yanı sıra satış ve hizmet ortakları bağlamındaki iş ortakları ve MAN ile iş yapan diğer tüm B2B ortakları için de bağlayıcıdır. Bu taraflar aşağıda “iş ortakları” olarak anılacaktır.

İş ortakları, sürdürülebilirlik gerekliliklerinin MAN ile olan sözleşme ilişkisini etkileyen kendi iş ortakları tarafından da (özellikle tedarikçiler) sözleşmeye uygun şekilde hayata geçirilmesini ve sürdürülebilirlik gerekliliklerinin tedarik zincirinde mümkün ve makul olduğu ölçüde yaygınlaştırılmasını sağlamakla yükümlüdür. İş ortakları, belirtilen sürdürülebilirlik gerekliliklerinin kontrolü için alınması şart olan kontrol önlemlerini hayata geçirir.

İş ortakları ile bireysel sözleşmeler kapsamında bu belgedeki ilkelere farklı yükümlülükler üzerinde anlaşmaya varılmış olması halinde, sözleşmeyle kararlaştırılan farklı diğer yükümlülükler önceliklidir.

Sürdürülebilirlik gereklilikleri; diğerleri ile birlikte, Birleşmiş Milletler (BM) Küresel İlkeler Sözleşmesinin On İlkesine, BM İş Dünyası ve İnsan Hakları Kılavuz İlkelerine, OECD Çok Uluslu Şirketler Rehberlerine, Çatışmalardan Etkilenmiş ve Yüksek Riskli Bölgelerin Madenlerine İlişkin Sorumlu Tedarik Zinciri için OECD Uyum Rehberine ve Çalışmaya İlişkin Temel İlkeleri ve Haklar Bildirgesi ile ve Sürdürülebilirliği Sağlama (Drive Sustainability) Girişimi Rehber İlkeleri başta olmak üzere Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Sözleşmelerine dayanmaktadır.

Bu Code of Conduct ayrıca, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi ve İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi’nde yer alan ilkelere bağlayıcılık kazandıran özellikle Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme (ICCPR) ve Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme, Tehlikeli Atıkların Sınırlar Ötesi Taşınması ve Bertaraf Edilmesinin Kontrolüne İlişkin Basel Sözleşmesi, Kalıcı Organik Kirleticilere İlişkin Stockholm Sözleşmesi (POP Sözleşmesi), Cıvaya İlişkin Minamata Sözleşmesi (Minamata Sözleşmesi) ve Ozon Tabakasını İncelten Maddelere İlişkin Montreal Protokolü (Montreal Protokolü) gibi ulusal ve uluslararası çapta tanınmış olan standartları temel almaktadır.

2. TEMEL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK GEREKLİLİKLERİ

Genel bilgiler

MAN, sürdürülebilirlik gerekliliklerinin yerine getirilmesini ticari ilişkileri bağlamında anahtar niteliğinde olan temel bir unsur olarak görmektedir.

MAN, bu sürdürülebilirlik gereklilikleri kapsamındaki değerlerin, iş ortağı tarafından günlük işlere belirli bir düzen içerisinde ve uzman bir yönetim anlayışıyla entegre edilmesini beklemektedir. Yasal gereklilikler ve diğer gereklilikler iş ortağının yönetim kademesi tarafından belirlenmeli, değerlendirilmeli ve söz konusu gerekliliklerin yerine getirilmesini sağlamak amacıyla çalışanlara bu konuda eğitim verilmelidir.

İş ortakları her zaman yürürlükteki yasalara uymalıdır. Bu sürdürülebilirlik gerekliliklerinin yürürlükteki yasaların şart koştuğu gerekliliklerin ötesine geçmesi halinde bu gereklilikler de dikkate alınmalıdır.

Bu Code of Conduct kapsamındaki zorunlu gereklilikler, ayrı metin kutuları içerisinde ilave öneriler ve notlar eklenerek belirtilmiştir.

Yönetim sistemlerinin oluşturulması ve uygulanması

Üretim tesislerinde 100'den fazla çalışanı olan iş ortaklarının, bu tesisler için uluslararası ISO 14001 Standardı veya Avrupa Birliği EMAS Yönetmeliği uyarınca sertifikasyona sahip olmaları gerekmektedir. Üretim tesislerinde 1000'den fazla çalışanı olan iş ortaklarının, bu tesisler için ek olarak uluslararası ISO 45001 Standardı veya benzer bir standart uyarınca sertifikalandırılmaları gereklidir.

Kurumsal beyan

İş ortakları tarafından sosyal, etik ve ekolojik standartlara uyum ile ilgili yükümlülüklerini taahhüt eden bir kurumsal beyan (örneğin Davranış Kuralları) oluşturacaktır. Bu beyan, yerel çalışanlar tarafından anlaşılacak dillerde hazırlanmalıdır.

Sürdürülebilirlik sorumlusu

İş ortaklarından, ilgili iş ortağının yönetimine rapor veren bir sürdürülebilirlik sorumlusu veya benzeri bir temsilci görevlendirmeleri talep edilecektir. Görevlendirilen kişi, şirket içerisindeki sürdürülebilirlik hedeflerini ve önlemlerini geliştirmekten sorumlu olacaktır.

Eğitimler

MAN, iş ortaklarının sürdürülebilirlik gerekliliklerine uymalarını desteklemek amacıyla iş ortaklarına çeşitli formatlarda ücretsiz eğitimler sunmaktadır. Önceden yapılacak bir risk analizinin sonuçlarına bağlı olarak, iş ortaklarının bu eğitimlere katılmaları zorunlu olacaktır. Üçüncü taraf bir sağlayıcının düzenlediği benzer bir eğitime katıldıklarını kanıtlayan bir belge sunan iş ortakları, zorunlu eğitim etkinliğinden muaf tutulabilir.

BİLGİ

100'den fazla çalışanı olan satış ortakları için de yine uluslararası ISO 14001 Standardı uyarınca sertifika alınmasını veya ISO 14001 Standardı ile uyumluluğun sağlanmasını tavsiye ediyoruz.

Kendi lokasyonlarında 1000'den az çalışanı olan iş ortakları, dahili yönetim sistemlerini oluşturmalı veya mevcutsa ulusal/sektöre özel sertifikalara başvurmalıdır.

Servisleri olan satış ortakları için de yine uluslararası ISO 45001 Standardı uyarınca sertifika alınmasını veya ISO 45001 Standardı ile uyumluluğun sağlanmasını tavsiye ediyoruz.

BİLGİ

İş ortaklarının; yönergelerin belirlenmesi, süreçlerin hayata geçirilmesi ve çalışanlara yönelik beklentilerin açıklanması ile ilgili çalışmaların iyileştirilmesini sağlamak amacıyla kendi eğitim programlarını hazırlamaları tavsiye edilmektedir. İş ortakları, çalışanlarının bu alanlardaki niteliklerini sürekli olarak geliştirmelidir.

3. ÇEVRE KORUMA ALANINDAKİ SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK GEREKLİLİKLERİ

İş ortakları, [TRATON Environmental Policy Statement](#) (Çevre Beyanı) kapsamında belirlenen TRATON GROUP çevre politikasını öğrenmeli ve buna uygun hareket etmelidir.

Sera gazı emisyonları

İş ortakları, sera gazı emisyonları da dahil olmak üzere çevre ve sağlık açısından tehdit oluşturan hava emisyonlarını azaltmak için uygun önlemleri alacaktır. Ürünlerin ve hizmetlerin çevre ile uyumluluğunu geliştirmek amacıyla iş ortakları, örneğin karbon nötr enerji kaynaklarının kullanımını artırarak, sera gazı emisyonlarının tüm değer zinciri boyunca proaktif bir şekilde azaltılmasını sağlayacaktır.

BİLGİ

İş ortaklarımıza ayrıca, Paris Anlaşması ile uyumlu olarak emisyonun azaltılması ve yenilenebilir enerjilerin kullanılması ile ilgili bilime dayalı ve zamana bağlı hedefler belirlemelerini ve tüm değer zinciri boyunca karbonsuzlaştırmayı teşvik edecek önlemleri hayata geçirmelerini de tavsiye ediyoruz.

İş ortaklarımıza ayrıca, Paris Anlaşmasının hükümlerine uygun hareket etmelerini ve 2050 yılına kadar karbon nötr olmayı hedeflemelerini de tavsiye ediyoruz.

MAN'a ürün tedarik eden iş ortakları, MAN ürünlerine ait çevresel göstergelerin iyileştirilmesini sağlamak amacıyla talep edilmesi halinde MAN'a MWh cinsinden toplam enerji tüketimi ve ton cinsinden CO₂ emisyonları (Kapsam 1, 2 ve 3) hakkında ürün düzeyinde bilgi sunacaktır.

Kaynakların etkin kullanımı

İş ortakları; enerjinin, suyun ve hammaddelerin verimli kullanılmasını, yenilenebilir kaynakların kullanılmasını, çevreye ve sağlığa verilen zararın en aza indirilmesini sağlamak amacıyla uygun önlemleri alacaktır.

Maddelerin ve hammaddelerin kaydı, değerlendirilmesi ve kısıtlanması

İş ortakları, ilgili mevzuat ve ilgili MAN düzenlemelerini dikkate alarak, çevreye veya sağlığa olumsuz etkileri olan madde ve malzemelerin (örn. kanserojen, mutajenik, üreme için toksik maddeler) kullanımını önlemek veya kısıtlamak için uygun önlemleri alacaktır.

İş ortakları; belirli maddelerin üretimini, kullanımını, işlenmesini ve bertarafını düzenleyen uluslararası sözleşmeler ve diğer yasal düzenlemeler kapsamındaki gerekliliklere (özellikle 10 Ekim 2013 tarihli Cıvaya İlişkin Minamata Sözleşmesi'nin, 23 Mayıs 2001 tarihli Kalıcı Organik Kirleticilere (KOK'lar) İlişkin Stockholm Sözleşmesi'nin gerekliliklerine) ve bunlarla bağlantılı olarak ulusal ve uluslar üstü düzeylerde uygulanabilir olan yasal düzenlemelere uygun hareket etmekle yükümlüdür.

Kalay, tungsten, tantal ve altın izabe tesisleri ve rafinerilerinde iş ortakları yalnızca "Çatışmalardan Etkilenmiş ve Yüksek Riskli Bölgelerin Madenlerine İlişkin Sorumlu Tedarik Zinciri için OECD Uyum Rehberi" kapsamındaki gereklilikleri karşılayan ve Sorumlu Maden İnisiyatifi (RMI) veya benzeri kuruluşlar tarafından test edilmiş olan hammaddeleri kullanabilir.

İş ortakları, derin deniz madenciliğinden elde edilen ham maddeleri tedarik zincirlerinin dışında tutulması için uygun ve makul önlemleri alacaktır.

3. Çevre koruma alanındaki sürdürülebilirlik gereklilikleri

Döngüsel ekonomi ve atık yönetimi

İş ortakları; israfın önlenmesi, kaynakların yeniden kullanılması, kalan atıkların, kimyasalların ve atık suların güvenli ve çevre dostu bir şekilde geri dönüştürülmesi ve bertaraf edilmesi amacıyla uygun ve yeterli önlemleri alacaktır.

Bu tip önlemler özellikle geliştirme ve üretim çalışmaları sırasında, ürün ömrü boyunca ve kullanım ömrü bitişindeki geri dönüşüm faaliyetleri ve diğer faaliyetler sırasında alınabilir. İş ortakları bu bağlamda, tehlikeli atıkların sınırlar ötesi nakliyesine ilişkin uluslararası anlaşmalara, özellikle de 22 Mart 1989 tarihli Tehlikeli Atıkların Sınırlar Ötesi Taşınması ve Bertaraf Edilmesinin Kontrolüne İlişkin Basel Sözleşmesi'nin yanı sıra ulusal ve uluslararası düzeylerde uygulanabilir olan düzenlemelere uygun hareket etmekle yükümlüdür.

BİLGİ

İş ortakları, teknik açıdan mümkün ve ekonomik açıdan mantıklı olduğu ölçüde süreçlerinde ikincil ham maddeler kullanmalıdır. İş ortakları, ürünlerindeki geri dönüştürülmüş malzeme içeriğinin yüzdesel değerlerini bilmeli ve talep edilmesi halinde bu bilgileri MAN'a sağlamalıdır.

İş ortakları, bu ilkelere bağlı kalmanın yanı sıra döngüsel sistemleri sürdürmeye ve teşvik etmeye de çalışmalıdır. Bu genellikle malzeme döngüsünü kapalı tutarak, ürünlerin ömrünü optimize ederek ve kullanımlarını iyileştirerek başarılabılır.

Su

İş ortakları, su sıkıntısı bulunan bölgelere öncelik vererek kendi tesislerinde ve/veya kendi tedarik zincirlerinde su tüketimini en aza indirmek için uygun ve yeterli önlemleri alacaktır. Su hakkına her zaman saygı gösterilmelidir.

MAN'a ürün tedarik eden iş ortakları, talep edilmesi halinde MAN'a ürün bazında toplam temiz su tüketimine ilişkin bilgi sağlayacaktır.

BİLGİ

Bu bağlamda özellikle su tüketimini etkili bir şekilde azaltan, suyu yeniden kullanan ve geri dönüştüren ve çevrenin korunması ve genel su kalitesinin iyileştirilmesi amacıyla atık suyu sorumluluk bilinciyle etkili bir şekilde arıtan önlemlerin alınması uygun olacaktır.

Gerekli olması halinde iş ortakları, ticari faaliyetlerinden etkilenen kişilerin kişisel kullanım için güvenli, kabul edilebilir, uygun fiyatlı ve yeterli miktarda suya erişmelerini sağlamak için çalışmalıdır.

Biyolojik çeşitlilik

Doğal ekosistemin korunması, özellikle de nesli tükenmekte olan yabani hayvan habitatlarının korunması ve doğal kaynakların sürdürülebilir şekilde kullanılması garanti altına alınmalıdır.

İş ortakları, yürürlükteki mevzuata ve uluslararası biyolojik çeşitlilik düzenlemelerine uygun olarak tedarik zincirlerinin ormansızlaşma ve dönüşüm uygulamalarından arınmış olmasını sağlamak için çaba göstermelidir. Örneğin Biyolojik Çeşitlilik Merkezi'nin (CBD - Center for Biological Diversity) ve Dünya Doğa ve Doğal Kaynakları Koruma Birliği'nin (IUCN) biyolojik çeşitliliğe ilişkin kararları ve tavsiyeleri bu uluslararası düzenlemeler arasında yer almaktadır.

HAYVANLARA ETİK MUAMELE

İş ortakları hayvanlara etik ve insancıl muameleyi desteklemeli ve teşvik etmelidir.

4. ÇALIŞANLARIN İŞÇİ HAKLARI VE İNSAN HAKLARI ALANINDAKİ SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK GEREKLİLİKLERİ

İş ortakları, Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) sözleşmeleri'nin yürürlükteki güncel versiyonlarına, özellikle de çalışma yaşamına ilişkin temel ilkelere ve haklara ve yürürlükteki federal yasalara, eyalet yasalarına ve yerel yasalara uymakla yükümlüdür.

Çocuk işçiliğinin yasaklanması ve genç işçilerin korunması

İş ortakları, ticari faaliyetlerinde ve tedarik zincirlerinde istihdama yönelik asgari yaş gerekliliklerine uymak zorundadır. Özellikle istihdama kabul için asgari yaş gerekliliğinin ilgili yürürlükteki yasaya göre belirlenmesini ve bu yaştan hiçbir koşul altında ILO'nun 1973 tarihli Asgari Yaş Sözleşmesi (No. 138) kapsamında belirlenen asgari yaştan olmamasını sağlayacaktır. İş ortakları ayrıca ILO'nun 1999 tarihli Kötü Şartlardaki Çocuk İşçiliğinin Yasaklanması Ve Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Acil Önlemler Sözleşmesi (No. 182) kapsamında tanımlanan çocuk işçiliğinin en kötü biçimleri de dahil olmak üzere yasaklanmış çocuk işçiliğinin ve çocuk istismarının meydana gelmemesini garanti etmekle de yükümlüdür.

Modern kölelik, insan ticareti ve etik olmayan işe alım yasağı

İş ortakları; yürürlükteki federal yasalara, eyalet yasalarına ve yerel yasalara ve 1930 tarihli ILO Zorla Çalıştırma Sözleşmesi'ne (No. 29) ve 1957 tarihli Zorunlu Çalışmanın Kaldırılması Sözleşmesi'ne (No. 105) uygun olarak borç karşılığı, zorla ve zorunlu çalıştırmayı önlemek için uygun ve yeterli önlemleri alacaktır. 1930 tarihli ILO Zorunlu Çalıştırma Sözleşmesi (No. 29) ve Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme ("ICCPR") kapsamında belirtilenler de dahil olmak

üzere ceza verme tehdidiyle bir kişiden talep edilen ve kişinin kendi isteği ile yerine getirmediği her türlü iş ve hizmet bu kapsamdadır. Ayrıca iş ortakları, kendi sorumluluk alanları dahilinde ve/veya tedarik zinciri boyunca her türden modern köleliğin ve insan kaçakçılığının ortadan kaldırılmasına yönelik uygun ve yeterli önlemleri de almalıdır. İş ortakları, istihdam ilişkilerinin özgür irade esasına dayanmasını ve sözleşmelerin çalışanların kendi istekleriyle ve makul bir süre içerisinde feshedilebilir olmasını sağlayacaktır.

İş ortaklarının çalışanları işe alınırken yürürlükteki yasal düzenlemelere uygun olan ve gereken şekilde (örneğin yazılı veya elektronik olarak) hazırlanmış ve çalışanların anladığı dilde yazılmış olan, hakların ve yükümlülüklerin doğru ve açık bir şekilde izah edildiği bir sözleşme teslim edilecektir.

Buna ek olarak iş ortakları; potansiyel çalışanları işin niteliği konusunda aldatmayacak veya yanlış yönlendirmeyecek, çalışanlardan işe alma ücreti veya makul olmayan transfer yaşamına ilişkin temel ilkelere ve haklara ve yürürlükteki masrafları talep etmeyecek ve/veya çalışanların pasaportlarına ve devlet tarafından verilmiş diğer kimlik bilgilerine el koymayacak, bunları imha etmeyecek, gizlemeyecek ve/veya bunlara erişimlerini engellemeyecek ve/veya çalışanların hareket özgürlüğünü kısıtlamayacak veya çalışanların, operasyonel olarak gerekli bir neden olmaksızın, şirket tarafından sağlanan konaklama olanaklarından birinde kendi istekleri dışında kalmalarını talep etmeyecektir.

Fiziksel bütünlüğün korunması, fiziksel ceza yasağı

İş ortakları fiziksel bütünlüğün korunmasına büyük önem verecek ve yasalarla koruma altına alınmış bu hakka saygı gösterilmesini sağlamak için uygun ve yeterli önlemleri alacaktır. İş ortakları ayrıca ICCPR uyarınca işkence niteliğinde, insanlık dışı veya zalimane ve aşağılayıcı muamele veya cezalara dahil olmaktan kaçınacaktır. İş ortakları; iş alanları dahilinde ve tedarik zincirleri boyunca adam kaçırma, işkence, öldürme veya benzeri eylemlerde işbirlikçi olmak veya bu eylemlere müdahil olmak da dahil olmak üzere her türlü katılmadan kaçınılmasını ve fiziksel cezaların disiplin uygulamalarının bir parçası olarak kullanılmamasını sağlayacaktır. İş ortakları ayrıca kendi iş alanlarında ve tedarik zinciri boyunca cinsel şiddet gibi diğer ciddi insan hakları ihlallerinin ve suiistimalleri ile ayrıca savaş suçları veya diğer ciddi uluslararası insancıl hukuk ihlallerinin, insanlığa karşı suçların veya soykırımın gerçekleştirilmesini garanti edecektir.

4. Çalışanların işçi hakları ve insan hakları alanındaki sürdürülebilirlik gereklilikleri

Ücretlendirme ve yan haklar

İş ortakları çalışanlarına makul bir ücret ödeyecektir. Makul ücret en az yürürlükteki kanunlara göre belirlenen asgari ücret olup, aksi takdirde çalışılan yerde geçerli olan kanunlara göre belirlenecektir. Bu ücret mümkün olduğunca en azından çalışanların temel ihtiyaçlarını karşılamalı ve çalışanlar ve aileleri için yeterli bir yaşam standardı (geçinme olanağı) sağlamalıdır. İş ortakları çalışanlarına doğrudan, eksiksiz olarak ve zamanında ödeme yapmakla yükümlüdür.

İş sağlığı ve güvenliği, yangından korunma

İş ortakları yürürlükteki iş sağlığı ve güvenliği ile yangından korunma yasalarına uymakla yükümlüdür. İş ortakları, işle ilgili sağlık ve güvenlik risklerinin sürekli olarak azaltılmasını ve iş sağlığı ve güvenliği ile yangından korunma konularında iyileştirmelerin yapılmasını sağlayacak bir süreç oluşturacaktır. İş güvenliği tedbirleri, çalışanlar için herhangi bir mali yükümlülük doğurmayacaktır.

İş ortakları özellikle aşağıdakileri sağlamalıdır:

- Çalışanları tespit edilen tehlikelerin ne olduğu ve risklerin en aza indirilmesi için hangi önleyici ve düzeltici önlemlerin alınacağı konusunda uygun bir dille bilgilendirin.
- Meslek hastalıklarının ve iş kazalarının önlenmesi, ilk yardım, kimyasal madde yönetimi ve yangından korunma ile ilgili yeterli niteliklere sahip olunmasını sağlayacak eğitimleri sağladığınızdan emin olun.
- Uygun koruyucu donanımı ve koruyucu kıyafeti ücretsiz olarak sağlayın.

- Yangın durumunda hasarları azaltmak için (teknik, yapısal ve/veya organizasyonel) uygun yangın önleme önlemlerinin alınmasını sağlayın.
- İşle ilgili sağlık ve güvenlik riskleri (örneğin kimyasal, biyolojik, fiziksel ve fizyolojik tehlikeler) denetleyin ve bunlara yönelik uygun koruyucu önlemleri alın.
- Kullanılan kimyasalları Kimyasalların Küresel Uyumlaştırılmış Sınıflandırma ve Etiketleme Sistemine (GHS) göre veya Avrupa ülkelerinde Sınıflandırma, Etiketleme ve Paketleme Yönetmeliğine (CLP) göre etiketleyin. Kimyasallar, yürürlükteki yasal ve sözleşmesel gereklilikleri karşılayacak şekilde saklanmalı, taşınmalı ve kullanılmalıdır.
- Uygun acil durum planlarının tatbikatını eksiksiz gerçekleştirin ve uygun ilk yardım, yangından korunma ve tıbbi yardımın yanı sıra daha ileri müdahale için gerekli malzemeleri ve uygun taşıma olanaklarını sağlayın.

- Tamamında yeterli levhalandırmanın yapıldığı uygun sayıda acil çıkış, kaçış rotası ve toplanma noktasının bulunduğundan emin olun.

Bir kaza durumunda ilk yardım ve tıbbi bakım sağlanmalıdır. Pandemi gibi sağlık tehditlerinin ortaya çıkması durumunda, çalışanların ve toplumun korunmasına yönelik gerekli tüm tedbirler iş ortakları tarafından alınacaktır. Yerel otoriteler tarafından alınan tüm önlemlere eksiksiz şekilde uyulmalı ve bunlara uygun hareket edilmelidir.

Çalışma süresi

İş ortakları, çalışma saatlerinin yürürlükteki ulusal yasalara, eyalet yasalarına ve yerel yasalara ve/veya söz konusu ticari sektöre yönelik ulusal gerekliliklere uygun olmasını sağlayacaktır. Çalışma saatleri her koşulda ILO çalışma saati standartlarına uygun olmalıdır.

Çalışma ve yaşam koşulları

İş ortakları çalışanlarına tuvalet ve temiz içme suyu imkanı sağlayacaktır. Yiyeceklerin hazırlanması, saklanması ve tüketilmesi için sağlanan tüm olanaklar yürürlükteki asgari hijyen gerekliliklerine uygun olmalıdır. İşin niteliği çalışanlar için uyku alanlarının sağlanmasını gerektiriyorsa, bunun için yeterince geniş, temiz ve güvenli bir alan kullanıma sunulacaktır. Bunlara erişim makul olmayan bir şekilde kısıtlanmayacaktır.

4. Çalışanların işçi hakları ve insan hakları alanındaki sürdürülebilirlik gereklilikleri

Toprak, su ve havaya zarar vermeme

İş ortakları, besinlerin ve içme suyunun doğal yapısının veya insan sağlığının önemli ölçüde bozulmasına yol açabilecek zararlı toprak değişikliğine, su kirliliğine, hava kirliliğine, zararlı güdültü emisyonlarına veya aşırı su tüketimine neden olmayacaklarını garanti edecektir.

Zorla tahliye yasağı

İş ortakları, arazi, orman ve su temin ederken, geliştirirken veya başka bir şekilde kullanırken hukuka aykırı tahliye yasağına ve hukuka aykırı şekilde araziden, ormandan ve sudan yoksun bırakma yasağına uygun hareket edecektir.

İnsan hakları aktivistleri

İş ortakları; ifade özgürlüğü, örgütlenme, barışçıl toplanma ve iş ortaklarının ticari faaliyetlerine karşı protesto haklarını kullananlar da dahil olmak üzere insan hakları savunucularına veya çevre aktivistlerine karşı hiçbir türden tehdit, gözdağı veya şiddete tolerans göstermeyecek veya bunlara dahil olmayacaktır. Misilleme tehdidi olmadan veya misillemeye maruz bırakmadan şikayet kanallarını açık tutacaklardır.

Örgütlenme özgürlüğü ve toplu sözleşme

İş ortakları, tüm çalışanların sendika ve çalışan temsilciliği kurma ve bunlara katılma hakkını tanıyacaktır. Bu bağlamda iş ortakları tarafsızlıklarını korumayı taahhüt eder. Sendika faaliyetleri nedeniyle hiçbir türden ayrımcılık veya misilleme yapılmayacaktır. İş ortakları, toplu sözleşme hakkını ve sendikaların çalışanların yerin kanunlarına uygun olarak özgürce faaliyet gösterme hakkını tanıyacaktır. Bu hak, grev hakkını da kapsamaktadır.

BİLGİ

Bu hakkın yürürlükteki yasalar nedeniyle kısıtlandığı durumlarda, çalışan temsilciliğinin oluşturulmasına yönelik alternatif ve yasal yollar teşvik edilmelidir.

İş ortakları, çalışma saatlerinin insani şartlara uygun olmasını ve sağlıklı olumsuz etkilememesini sağlamak için mümkünse toplu sözleşmeler temelinde sosyal ve toplumsal diyalogu teşvik etmelidir.

BİLGİ

İş ortakları, uygun olduğu durumlarda Gönüllü İlkeler Girişimi (Voluntary Principles Initiative, 2000) tarafından belirlenen insan hakları ve güvenlik ile ilgili gönüllü ilkelere uygun hareket etmelidir.

4. Çalışanların işçi hakları ve insan hakları alanındaki sürdürülebilirlik gereklilikleri

Ayrımcılık veya taciz yasağı

İş ortakları; çalışanlarına ve çalışma ortamına yönelik her türlü ayrımcılığın, korkutmanın, tacizin veya haksız dezavantajın önlenmesini sağlayacaktır. Özellikle etnik veya sosyal köken, ten rengi, cinsiyet, cinsel kimlik veya ifade, cinsel yönelim, uyruk, göçmenlik durumu, gazilik veya askerlik durumu, dil, din veya diğer inançlar, fiziksel veya zihinsel kısıtlanmalar, sağlık durumu, yaş, sosyal geçmiş, medeni durum, hamilelik/ebeveynlik, sendika üyeliği veya (demokratik ilkelere dayanmaları ve farklı fikirlere tolerans göstermeleri koşuluyla) siyasi görüşler veya yasalarca korunan diğer özellikler nedeniyle eşit olmayan muamele, istihdam koşulları gerekli kılmadığı sürece, yasaktır. Eşit olmayan muamele, özellikle eşit değerde iş için eşit olmayan ücret ödenmesini kapsamaktadır.

Güvenlik güçlerinin görevlendirilmesi

İş ortakları güvenlik tedbirlerini uygularken kişilerin korunmasını ön planda tutacaktır ve güvenlik güçlerinin görevlendirilmesi veya kullanılması sırasında iş ortaklarının insan hakları ihlallerine yol açmamaları gerekmektedir. Güvenlik güçleri sağlığın, yaşamın ve uzuvların korunmasının yanı sıra örgütlenme hakkı ve örgütlenme özgürlüğüne saygı göstermeli ve her türlü işkence, insanlık dışı veya aşağılayıcı muameleden kaçınmalıdır. İş ortakları; madencilik sahaları, ulaşım yolları ve tedarik zincirindeki üretime yönelik aktörler üzerinde hukuka aykırı bir şekilde denetim uygulayan özel veya kamuya bağlı güvenlik güçlerinin desteklenmesine doğrudan veya dolaylı olarak katkıda bulunmayacaklarını garanti edecektir.

Azınlıklar, savunmasız kişiler ve yerel halklar

İş ortakları; toprak hakkı, suya ve diğer doğal kaynaklara erişim hakkı ve kendi kültürlerini yaşama hakkı da dahil olmak üzere azınlıkların, savunmasız grupların ve yerel toplulukların insan onuruna yakışır yaşam koşullarına sahip olma haklarına saygı gösterecektir.

ÇEŞİTLİLİK VE KAPSAYICILIK

İş ortakları çeşitliliğe değer veren kapsayıcı bir kültür geliştirmeli ve bu kültürü desteklemelidir. Çeşitlilik, tüm hiyerarşi düzeylerindeki tüm çalışanlar için teşvik edilmelidir.

İş ortakları, iş hayatı ve özel hayat arasında sağlıklı bir denge kurmanın yanı sıra, tüm çalışanların tam performans ile çalışarak tüm potansiyellerini sergileyebilmelerini sağlamayı garanti edecektir.

İş ortakları, azınlık gruplar ve kadınlar tarafından yönetilen veya bu kişilerin yer aldığı çeşitli iş ortakları ile iş birliğini geliştirmesi teşvik edilmektedir.

5. KURUMSAL ETİK ALANINDAKİ SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK GEREKLİLİKLERİ

İş ortakları her zaman dürüst hareket edecek ve ihlallerin tespit edilmesi durumunda bunların ortadan kaldırılmasına yönelik uygun ve yeterli önlemleri alacaktır.

Çıkar çatışmalarının önlenmesi

İş ortakları kararlarını yalnızca objektif kriterlere göre verecek ve konu ile ilgisiz çıkarların veya ilişkilerin etkisi altında kalmayacaktır.

Yolsuzluk yasağı

İş ortakları, “kolaylaştırma ödemeleri” resmi işlemlerin hızlandırılması veya kolaylaştırılması amacıyla yapılan ödemeler) de dahil olmak üzere her türlü yolsuzluğu reddedecek ve önleyecektir. İş ortakları; çalışanlarının, alt yüklenicilerinin ve temsilcilerinin müşterilerden, kamu görevlilerinden veya diğer üçüncü taraflardan rüşvet, komisyon, uygunsuz bağış veya diğer uygunsuz ödemeler almamasını, avantajlar elde etmemesini ve bu kişilere de aynı şekilde ödemeler yapmamasını veya avantajlar sunmamasını garanti edecektir. Üçüncü tarafları haksız yere etkilemek amacıyla hediye, ağırlama veya etkinliklere davet şeklinde doğrudan veya dolaylı olarak verilen her türlü uygunsuz avantaj da bu kapsam dahilindedir. İş ortakları bu tür avantajları sağlamayacak, talep etmeyecek veya kabul etmeyecektir.

İş ortakları; hükümetler, yetkili merciler ve kamu kuruluşlarıyla iş yaparken yürürlükteki katı yasal gerekliliklere her zaman uygun hareket edecektir. Kamu ihalelerine katılırken yasal düzenlemelere ve serbest ve adil rekabet kurallarına uygun hareket edilmesi zorunludur.

İş ortakları yalnızca yürürlükteki yasalara uygun danışmanlar veya temsilciler ile iş yapacaktır. Özellikle danışmanlara veya temsilcilere yalnızca gerçekte sunulan danışmanlık ve aracılık hizmetleri karşılığında ödeme yapılmasını ve ödemelerin sunulan hizmete uygun olmasını garanti edecektir.

Serbest rekabet

İş ortakları adil ve serbest bir rekabet yürütmenin yanı sıra, yürürlükteki rekabet ve antitröst düzenlemelerine de uygun hareket edecektir. İş ortakları özellikle rakiplerle, tedarikçilerle, müşterilerle veya diğer üçüncü taraflarla rekabete aykırı düzenlemeler veya anlaşmalar yapamaz veya olası bir pazar hakimiyeti durumunu kötüye kullanamaz. İş ortakları, kendi sorumluluk alanları dahilinde rekabet açısından hassas bilgi alışverişinde veya rekabeti uygunsuz bir şekilde kısıtlayan veya potansiyel olarak kısıtlayabilecek diğer davranışlarda bulunulmamasını sağlar.

İthalat ve ihracat kontrolleri

İş ortakları; malların, hizmetlerin ve bilgilerin ithalatı ve ihracatına ilişkin yürürlükteki tüm yasal düzenlemelere sıkı bir şekilde uyulmasını garanti edecektir. Ayrıca ilgili yaptırım listelerinin de dikkate alınması gerekmektedir.

İş ortakları, çatışmalardan etkilenen ve yüksek riskli bölgelerdeki madenlerin madenciligi, ticareti ve ihracatı ile bağlantılı olarak toplanan tüm vergilerin, harçların ve lisans ücretlerinin yürürlükteki yasal düzenlemelere uygun olarak ödenmesini sağlayacaktır.

Kara para aklama yasağı

İş ortakları yalnızca dürüstlüğünden emin oldukları üçüncü taraflar ile iş ilişkisi kuracaktır. Ticari faaliyetlerinde, kara para aklamaya karşı yürürlükte olan tüm yasal hükümlere uygun hareket edilmesini garanti edecektir.

Fikri mülkiyet hakları

İş ortakları fikri mülkiyet haklarına saygı gösterecek ve bu bağlamdaki verileri koruyacaktır.

Gizli bilgilerin korunması

İş ortakları, hassas verilerin (ticari sırlar ve kişisel veriler) gerektiği gibi yasalara uygun şekilde toplanmasını, işlenmesini, saklanmasını ve silinmesini sağlayacaktır. İş ortakları, çalışanlarına da buna yönelik yükümlülük verecektir. Hassas veriler, gerekli izin alınmadan üçüncü taraflarla paylaşılamaz veya başka herhangi bir şekilde erişilebilir hale getirilemez ve bu bağlamda korunmaları zorunludur.

Yapay zeka kullanımı

Verilerin korunması ve veri güvenliğinin sağlanması, yapay zeka (AI) kullanımı için temel gerekliliklerdir. İş ortakları, yapay zeka içeren tüm geliştirmelerin ve kullanılmasının yürürlükteki yasalara ve düzenlemelere tabi olmasını sağlayacaktır.

Yapay zeka sistemleri her zaman güvenilir olacak ve hiçbir zaman ayrımcı olmayacak şekilde tasarlanmalıdır. Yapay zeka uygulamaları insanlar tarafından kontrol edilir.

5. Kurumsal etik alanındaki sürdürülebilirlik gereklilikleri

Silahlı gruplara destek yasağı

İş ortakları; ticari faaliyetleri nedeniyle devlet dışı silahlı gruplara doğrudan veya dolaylı destek sağlanmasına neden olmayacak veya katkıda bulunmayacaktır.

İfşa ve bilgilendirme

İş ortakları; ticari faaliyetleri, çalışma yöntemleri, sağlık, güvenlik ve çevre koruma önlemleri ile ilgili bilgiler toplar. Bu bilgiler, paylaşımın yasal gereklilikleri ihlal etmemesi koşuluyla talep üzerine MAN tarafından sağlanacaktır. İş ortakları ticari bilgileri ve ticari faaliyetlerine ilişkin raporları gerçeği yansıtacak şekilde ve yürürlükteki yasalara uygun olarak hazırlar ve yayımlar.

Veri koruma

İş Ortakları; çalışanların, müşterilerin, tedarikçilerin ve etkilenen diğer tarafların kişisel bilgilerini korumak için ilgili tüm yasal düzenlemelere uyacaktır.

Şirket varlıklarının kullanımı

İş ortakları, MAN'ın maddi ve manevi varlıklarına saygı duycak ve bunları haksız yere veya işin gerektirmediği amaçlarla kullanmayacaktır. Çalışanlarının ve iş ilişkisinde kendileri tarafından görevlendirilen (taşeronlar veya temsilciler gibi) üçüncü tarafların, MAN varlıklarına zarar vermemesini veya kötüye kullanmamasını yani bu varlıkları MAN'ın çıkarlarına aykırı şekilde kullanmamasını sağlayacaktır.

Ürün güvenliği

İş ortakları; tehlikeli maddelerin ve malzemelerin kullanımına ilişkin yasal gereklilikler başta olmak üzere ürünlerin güvenliği, etiketlenmesi ve paketlenmesi ile ürün güvenliğine ilişkin yürürlükteki tüm yasal düzenlemelere ve gerekliliklere uyacaktır.

Uluslararası tedarik zinciri güvenliği

İş ortakları; MAN için ürünlerin üretildiği, depolandığı, hazırlandığı, yüklendiği ve nakledildiği iş tesislerinin ve yükleme ve nakliye alanlarının güvenli bir tedarik zinciri dahilinde yetkisiz erişime karşı korunmasını ve görevlendirilen tüm çalışanların güvenilir olmasını sağlamalıdır.

6. SORUMLU TEDARİK ZİNCİRLERİ İÇİN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK GEREKLİLİKLERİ

Şeffaflık

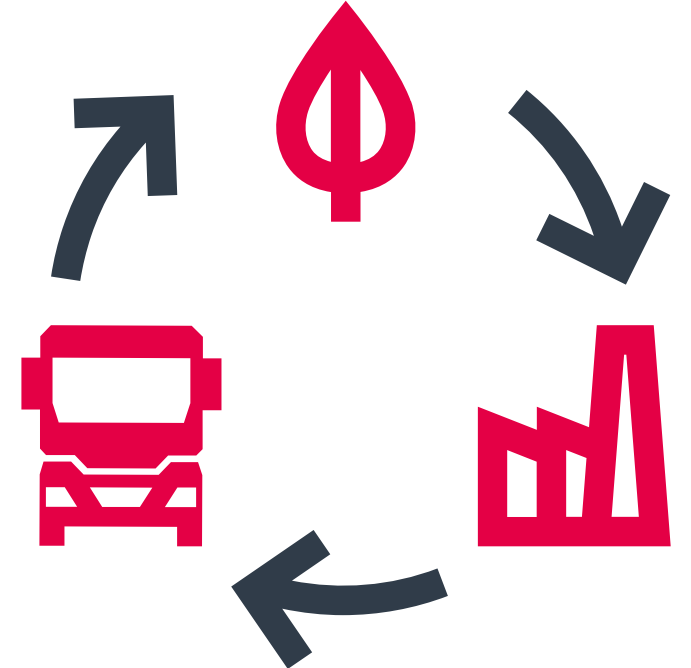
İş ortakları, tedarik zincirindeki sürdürülebilirlik risklerini belirlemek ve azaltmak amacıyla, MAN'ın yasal yükümlülüklerini yerine getirmek için ihtiyaç duyduğu tedarik zinciri bilgilerini talep edilmesi halinde MAN ile açıkça paylaşacaktır. İş ortakları ayrıca, tedarikçilerinin de her durumda talep edilen bilgilerin paylaşılması sağlamakta ve bu hususta tedarikçilerini bilgilendirmekle yükümlüdür.

Bu bağlamda özellikle, iş ortaklarının tedarik zincirlerini malzemenin kaynağına kadar (izabe tesisleri ve rafineriler gibi arabirimler dahil) MAN'a açıklaması ve tedarikteki sürdürülebilirlik risklerini ortadan kaldıran veya azaltan yönetim sistemlerine veya üçüncü taraflardan alınan onaylara sahip olunduğunu kanıtlayan belgelerin sunulması gerekli olabilir.

Hammadde tedarik zincirleri

İnsanlar ve gezegen üzerinde sahip oldukları önemli etkiler nedeniyle, özellikle ham madde tedarik zincirleri olmak üzere, tedarik zincirindeki tüm aktörlerin insan haklarına uyulması ve çevrenin korunması konusunda özel bir özen yükümlülüğü bulunmaktadır.

Bu nedenle iş ortaklarının, söz konusu hammaddeler ile ilgili olarak özellikle "Çatışmalardan Etkilenmiş ve Yüksek Riskli Bölgelerin Madenlerine İlişkin Sorumlu Tedarik Zinciri için OECD Uyum Rehberi" kapsamındaki özen yükümlülüklerine uygun hareket etmeleri gerekmektedir.

7. SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK GEREKLİLİKLERİNE UYGUNLUĞUN MAN TARAFINDAN KONTROLÜ

Genel Bilgiler

MAN'ın, yeni bir sipariş vermeden önce ve/veya ticari ilişkisinin devam ettiği tüm süre boyunca sürdürülebilirlik gerekliliklerine uygunluğu düzenli, rastgele veya spesifik olarak uygun ve yeterli yöntemlerle kontrol etme hakkı bulunmaktadır.

Bu kontrol, örneğin iş ortağına ait söz konusu iş alanında risk değerlendirmesi yapılması, iş ortağının kendisini değerlendirmesi ve/veya sahada uzmanların kullanılması (yerinde inceleme) yoluyla gerçekleştirilebilecektir. Bu tür bir yerinde inceleme yalnızca iş ortağının görevlendirdiği temsilcilerin huzurunda, normal mesai saatleri içerisinde ve özellikle veri korumayla ilgili yasal düzenlemelere uygun hareket edilerek gerçekleştirilecektir.

İş ortakları, yasal yükümlülüklerin yerine getirilmesi için gerekli olması halinde, kendi iş ortaklarında söz konusu kontrolleri yapma hakkını MAN'a sağlayacak uygun ve yeterli önlemleri alacaktır.

Sözleşme öncesi değerlendirme

Sözleşme öncesi değerlendirmeler kapsamında sürdürülebilirlik risklerinin tespit edilmesi halinde, bu bağlamda alınması gerekli olabilecek her türlü önlem, söz konusu imzalanan sözleşme için bağlayıcı olacaktır. Bu durumda sözleşmenin imzalanmasıyla birlikte iş ortağı, kendi iş alanında veya tedarik zincirinde sürdürülebilirlik gereklilikleri konusunda tespit edilen veya gerçekleşmesi muhtemel olan ihlalleri makul bir süre içerisinde incelemek ve bunları MAN'a hiçbir ek maliyet oluşturmaksızın gidermekle yükümlüdür.

Sözleşme öncesi sürdürülebilirlik gerekliliklerine uygunluk konusunda gerçekleştirilen değerlendirmelerin sonucu, sözleşmenin imzalanması için bir kriter niteliğindedir.

İş ortağının sürdürülebilirlik gerekliliklerini ihlali

Sürdürülebilirlik gerekliliklerinin iş ortağı tarafından ihlali meydana gelmişse veya ihlalin gerçekleşmesi bekleniyor ise, MAN ihlali önlemek veya sona erdirmek veya ihlalin boyutunu en aza indirmek için derhal uygun önlemleri alma hakkına sahiptir.

Bu durumda iş ortağı bu ihlali önlemek veya sona erdirmek veya ihlalin boyutunu en aza indirmek için uygun her türlü önlemi almakla yükümlüdür.

İş ortağı, ihlalin sonlandırılmasını veya en aza indirilmesini sağlayabilecek bir eğitim olması halinde MAN tarafından sunulan bir veya daha fazla formattaki eğitime katılacaktır.

İhlalin öngörülebilir gelecekte sona erdirilemeyecek düzeyde olması durumunda iş ortağı, ihlali sona erdirmek veya en aza indirmek amacıyla derhal bir plan (somut bir zaman planı ile birlikte) oluşturmalı ve uygulamalıdır. Yasal düzenlemelerin veya sözleşmenin gerektirmesi halinde konsept oluşturma çalışmalarına MAN da uygun şekilde dahil olacaktır.

7. Sürdürülebilirlik gerekliliklerine uygunluğun MAN tarafından kontrolü

İş ortağının tedarik zincirinde sürdürülebilirlik gerekliliklerinin ihlali

Üretime yönelik tedarik zincirinde (MAN'ın dolaylı tedarikçileri söz konusu olduğunda) insan haklarıyla ilgili veya çevresel bir yükümlülüğün ihlalinin muhtemel olduğunu gösteren maddi gerekçeler (doğrulanmış bilgiler) mevcutsa iş ortağı derhal aşağıdakileri gerçekleştirmelidir:

1. MAN tarafından gerçekleştirilecek risk analizine katılmak
2. İlgili iş ortağına yönelik uygun önleyici tedbirleri uygulamak ve
3. İhlalin önlenmesine, sona erdirilmesine veya en aza indirilmesine yönelik planın oluşturulması ve uygulanması konusunda MAN'a uygun desteği sağlamak.

Diğer sonuçlar

Bir iş ortağının sürdürülebilirlik gerekliliklerini ihlal etmesi veya bunlara uymaması durumunda MAN'ın, haklarını korumak amacıyla uygun önlemleri alma ve adımları atma hakkı bulunmaktadır, örneğin:

- İyileştirme önlemlerinin uygulanmasını talep etme,
- Gösterilen iyileştirmeleri/önlemleri kontrol etme,
- İş ortağını yeni siparişlerden muaf tutma ve
- Haklı ve derhal fesih hakkı da dahil olmak üzere sözleşmenin feshi.

MAN, iş ortağının gelecekte benzer ihlalleri önlemek için derhal karşı önlemler aldığından kesinlikle emin olması ve bunun kendisine kanıtlanması durumunda, fesih hakkını kullanmaktan feragat edebilecektir.

8. HATALI DAVRANIŞLARIN BİLDİRİLMESİ

Çalışanları, iş ortaklarını, üçüncü tarafları ve MAN'ı korumak amacıyla hatalı davranışların ve suistimallerin zamanında tespit edilmesi, ele alınması ve derhal düzeltilmesi gerekmektedir. Bu, herkesin tüm uyumluluk düzenlemelerinden haberdar olması, dikkat etmesi ve makul şüphenin mevcut olması halinde olası ciddi kural ihlallerine ilişkin bildirmeye hazır olmasını gerektirmektedir.

İş ortaklarının şikayet mekanizması

İş ortakları faaliyetlerine uygun bir şikayet mekanizması oluşturacaktır.

Mekanizma; iş etiği, insan hakları veya çevre ile ilgili endişelerin isimsiz, gizli ve hem çalışanlar hem de potansiyel olarak etkilenen diğer kişiler tarafından misilleme korkusu olmadan dile getirilmesine olanak sağlayacak nitelikte olmalıdır.

İş ortakları, şikayet mekanizmasının uygulanmasını önleyen, engelleyen veya zorlaştıran herhangi bir eylemde bulunmayacaktır. İş ortağı, bir önceki cümlede belirtilen yükümlülükleri tedarikçilerine sözleşme yoluyla aktarmayı ve mümkün ve makul olduğu ölçüde yükümlülüklerin tedarik zincirinde yaygınlaştırılmasını sağlamayı taahhüt edecektir.

Bilgi Uçurma Sistemi

MAN, olası ihlallere ilişkin olarak iş ortaklarından, müşterilerden ve diğer üçüncü taraflardan gelebilecek her türlü bilgiye değer vermektedir.

MAN ile yapılan işbirliğinin bir parçası olarak MAN çalışanlarının veya iş ortağının veya iş ortağının iş ortaklarının potansiyel hatalı davranışlarına ilişkin somut işaretlerin mevcut olması halinde, MAN ilgili tüm taraflara bu tür hatalı davranışları TRATON ihbar sistemine bildirme olanağını sunmaktadır.

Ayrıntılı bilgileri ve bildirim yöntemlerini MAN web sitesinin [Compliance & Risk | MAN Truck & Bus](#) bölümünde bulabilirsiniz.

İş ortakları; çalışanlarının MAN tarafından uygulanan TRATON ihbar sistemine engelsiz şekilde erişmelerini sağlayacak ve erişimi engelleyici, bloke edici veya zorlaştırmacı herhangi bir eylemde bulunmayacaktır. İş ortakları, bir önceki cümlede belirtilen yükümlülükleri tedarikçilerine sözleşme yoluyla aktarmakla ve yükümlülüklerin tedarik zincirinde mümkün ve makul olduğu ölçüde yaygınlaştırılmasını sağlamakla yükümlüdür.

BİLGİ

Şikayet kanalı, 31 sayılı Birleşmiş Milletler İş Dünyası ve İnsan Hakları Rehber İlkesi kapsamındaki etkililik kriterlerini temel almalı ve kendi operasyonlarını ve tedarik zincirini kapsamalıdır.

BİLGİ

TRATON ihbar sistemi, kullanıma sunulan ihbar kanalları da dahil olmak üzere şirketler topluluğu genelinde bir inceleme ve soruşturma sürecini kapsamaktadır. İhbar sistemi, adil ve şeffaf bir prosedürün bir parçası olarak şirketi, etkilenen kişileri ve ihbarda bulunan kişileri koruyacaktır.

TRATON'un ihbar sistemi çalışanların, iş ortaklarının ve üçüncü tarafların kullanımına açıktır. Sistem, internet tabanlı iletişim platformu Speak up! (<https://www.bkms-system.net/traton>) üzerinden Soruşturma Ofisi (Investigation Office) çalışanlarına danışma ve ayrıca özel bir posta kutusu üzerinden belge alışverişi yapma ve iletişim halinde kalma olanağı sunmaktadır. Bu gizli ve güvenli bir prosedürdür. İhbarda bulunanlar, bir ihbarda bulunurken isimlerini belirterek veya belirtmeden (anonim kalarak) bilgi vermeyi tercih edebilir.

İletişim:

MAN Truck & Bus SE
Governance, Risk & Compliance
Dachauer Strasse 667
D-80995 München
Germany

Sürüm: 3.0
Geçerlilik başlangıcı: 01.01.2024
Tarih: Aralık 2023

